

Тетяна Леонтіївна ЖЕЛЮК

доктор економічних наук,
професор,
професор кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет
E-mail: tan.profesor@gmail.com

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІСКАЛЬНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Желюк, Т. Л. Аналіз використання фіскального інструментарію в становленні інноваційної економіки / Тетяна Леонтіївна Желюк // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 22. – № 1. – С. 117-124. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. У статті розглянуто сучасний стан інноваційної діяльності в Україні у зіставленні із європейськими державами, проаналізовано суть, об'єктивну необхідність та змістове наповнення державного регулювання інноваційної діяльності. Особливий акцент зроблено на економічному механізмі непрямої підтримки держави розвитку інноваційної економіки. Напрацьовано рекомендації щодо вдосконалення фіскального інструментарію регулювання інноваційної діяльності.

Мета. Виробити рекомендації щодо вдосконалення економічного інструментарію державного стимулювання інноваційної діяльності через модернізацію важелів фіскальної політики.

Метод. Для досягнення поставленої мети використано методи системного, логічного та структурного аналізу у визначенні специфіки та місця використання фіскальних важелів у державному регулюванні інноваційної діяльності, компаративного аналізу у визначенні стану розвитку інноваційного сектору економіки та його регулювання в Україні та в інших країнах світу, передусім у країнах ЄС.

Результати роботи. Основні наукові результати полягають в обґрунтуванні специфіки сучасного стану розвитку інноваційного сектору економіки та розробці пояснюючої моделі активізації державного регулювання інноваційної діяльності за рахунок фіскальних важелів. При цьому використаний успішний досвід розвинутих країн світу, яким вдалося досягнути високих рейтингів конкурентоспроможності через активізацію інноваційного фактору розвитку економіки. Результати дослідження сприятимуть формуванню інноваційної культури як на державному рівні, так і на рівні функціонування суб'єктів господарювання. Отримані пропозиції можуть бути використані для вдосконалення стратегічної, інституційної, адміністративної, ресурсної підсистем державного регулювання інноваційної діяльності та модернізації фіскальних важелів стимулювання комерціалізації інновацій та інноваційної експансії на національному ринку.

Ключові слова: інноваційна діяльність; посткризове відновлення; економічний механізм державного регулювання інноваційної діяльності; непряма підтримка інновацій; стратегічні інноваційні пріоритети; фінансове забезпечення інновацій; фіскальні важелі стимулювання інноваційної економіки.

Tetyana Leontiyivna ZHELYUK

Doctor of Sciences (Economics),
Professor,
Department of Management and Public Administration,
Ternopil National Economic University
E-mail: tan.profesor@gmail.com

ANALYSIS OF FISCAL TOOLS USE IN DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ECONOMY

Abstract

Introduction. The article reviews the current state of innovation activity in Ukraine in comparison with the European countries. The essence, objective necessity and semantic content of state regulation of innovation activity are analysed. Particular emphasis is placed on the economic mechanism of indirect state support of the innovation economy. The recommendations for improving fiscal adjustment tools of innovation are worked out.

Goal. The purpose of the article is to develop recommendations for improving the state of economic instruments to stimulate innovation by upgrading the levers of fiscal policy.

Method. In order to achieve the goal of the article we have used the following methods: method of systematic, logical and structural analysis for determination of the specificity and place of fiscal levers use in state regulation of innovation, method of comparative analysis for determination of the state of development of innovative sector and its regulation in Ukraine and in other countries, especially in the EU.

The results. It has been grounded the specificity of the current state of development of innovative economy and the development of models of activation of state regulation of innovation by fiscal measures. In our research it has been the successful experience of developed countries, which have achieved top rankings of competitiveness by enhancing innovation factor of economic development. Research results promote a culture of innovation at the state level and at the level of entities. These results can be used for improvement of the strategic, institutional, administrative, resource subsystems of state regulation of innovation and modernization of fiscal levers to stimulate innovation commercialization and innovative expansion on the national market.

Keywords: innovation; post-crisis recovery; economic mechanism of state regulation of innovation; innovation indirect support; strategic priorities of innovation; innovation funding; fiscal levers of stimulation of innovation economy.

JEL classification: E63

Вступ

Досвід розвинутих країн світу показує: для того, щоб мати високі рейтинги конкурентоспроможності в глобальній економіці при значних факторних обмеженнях, передусім потрібно розвивати галузі п'ятого та шостого технологічних укладів, які підтримують інноваційну модель національної економіки. Інноваційна модель передбачає створення таких інституційних та організаційно-економічних передумов за допомогою інноваційної, інвестиційної політики, політики структурних зрушень, які стимулювали би її інтенсивний розвиток через зростання часток високотехнологічних виробництв обробної промисловості, телекомунікаційних, фінансових і бізнесових послуг, соціально орієнтованих видів економічної діяльності, випереджального розвитку наукоємних, високотехнологічних наногалузей, а також інноватизації самої системи управління національною економікою. Це повинні бути і стимулювальна система фінансування інноваційної діяльності, сприятлива фіскальна та монетарна політика, страхування ризиків, пов'язаних із інноваційною діяльністю, державних замовлень та цільових програм, які би підтримували інноваційну активність та співпрацю суб'єктів господарювання на національному та наднаціональному рівні у впровадженні високих технологій. Держава повинна створити оптимальний економічний механізм, який має успішно поєднувати державні та ринкові важелі впливу на наукові та інноваційні процеси і буде зорієнтований на економічне зростання України, її інтеграцію у світову економіку. Тому дослідження питань вдосконалення економічного інструментарію державної підтримки інноваційної моделі розвитку є актуальним і викликає значне наукове та прикладне зацікавлення.

На дослідження імперативів інноваційного розвитку національної економіки звертали увагу низка вітчизняних науковців. Серед них варто виокремити напрацювання К. Алексеєва, Д. Висоцького, О. Глазкова, Д. Глухова, Н. Геселова, М. Гоменюк, Г. Груба, О. Жихора, В. Єсіна, Л. Єфіменко, О. Клименко, О. Комеліна, О. Кравченко, Н. Куцай, Є. Лазарева, М. Макарова, П. Микитюка, О. Назарова, М. Скиби, О. Смірнова, Л. Федулової, О. Федотова, І. Хандюка, О. Червякова, С. Черних, І. Юхновського, О. Шкіня та інших. Як правило, у роботах цих вчених розглянуто шляхи інноваційно-технологічної модернізації,

розробки стратегії інноваційної політики та підвищення конкурентоспроможності економіки України [1-4].

Відаючи належне доробку цих науковців, слід констатувати, що сучасні тенденції розвитку національної економіки України не відповідають постіндустріальному напрямку глобальних перетворень. Так інноваційний розвиток в Україні має низку недоліків: відсутність єдиної концепції інноваційних національних пріоритетів, цілеспрямованого, послідовного й системного управління інноваційними процесами з боку держави, а також незадовільне інституційне забезпечення інноваційних перетворень, нестабільність та суперечливість нормативно-правової бази інноваційної діяльності; низький міжнародний конкурентний рівень вітчизняних розробок, які класифікуються як інновації; недостатнє використання інноваційного потенціалу української науки і освіти (незважаючи на зростання обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт, їх частка у ВВП постійно скорочується); незадовільне фінансування наукової й науково-технічної діяльності; низька інноваційна активність вітчизняного бізнесу, яка спричинена відсутністю державного стимулювання та неузгодженістю важелів державного регулювання. Тому і частка підприємств, які займаються інноваційною діяльністю, в Україні у два рази нижча, ніж у європейських країнах (у Латвії (24,3 %), Польщі (27,9 %), Угорщині (28,9 %), Литві (30,3 %), Болгарії (30,8 %)). [5]. Крім цього, виклики ендогенного характеру, пов'язані із військовим конфліктом і анексією частини території національної економіки, вплинули на суттєве скорочення інноваційного потенціалу, що також вимагає від держави виваженої політики підтримки структурних пріоритетів і зміщення просторових акцентів розвитку. Україні необхідно сьогодні працювати над удосконаленням економічних важелів стимулювання інноваційної діяльності в контексті посткризового відновлення економіки і одночасної підтримки параметрів сталого розвитку.

Мета та завдання статті

Тому метою нашої публікації є вироблення рекомендації щодо вдосконалення економічного інструментарію державного стимулювання інноваційної діяльності через модернізацію важелів фіскальної політики. Для досягнення поставленої мети в межах нашої статті передбачається вирішення завдань: компаративного аналізу стану розвитку інноваційного сектору економіки України з розвинутими країнами світу, оцінки інституційного та організаційного забезпечення реалізації важелів економічної політики в стимулюванні інноваційної діяльності та вироблення пропозицій щодо їх удосконалення завдяки важелям фіскальної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для того, щоб говорити про інтенсифікацію зусиль держави у сфері стимулювання інноваційної діяльності, проаналізуємо її реальний стан у зіставленні з іншими країнами. Для цього використаємо статистичні дані країн-учасниць Європейського союзу, які є державами-сусідами України та входять до постсоціалістичного простору, табл. 1.

Таблиця 1. Компаративна характеристика витрати на R&D за джерелами фінансування відносно ВВП у країнах світу та в Україні у 2013 році

Країни	Витрати на R&D (% від ВВП)		Підприємницький сектор	Державний сектор	Іноземні кошти
	2012 р.	2013 р.			
ЄС28	2,01	2,01	55,0	32,8	9,7
Болгарія	0,62	0,65	19,5	31,6	48,3
Чехія	1,79	1,91	37,6	34,7	27,2
Естонія	2,16	1,74	42,1	47,2	10,3
Латвія	0,66	0,60	21,8	23,9	51,6
Литва	0,90	0,95	27,5	34,5	37,1
Угорщина	1,27	1,41	46,8	35,9	16,6
Польща	0,89	0,87	37,3	47,2	13,1
Румунія	0,48	0,39	31,0	52,3	15,5
Словенія	2,58	2,59	63,8	26,9	8,9
Словаччина	0,81	0,83	40,2	38,9	18,0
Туреччина	0,92	0,95	48,9	26,6	0,8
Україна	0,81	0,66	72,92	0,26	26,82

*Складено автором за даними [5; 6].

Аналіз даних таблиці показує, що підприємницький сектор в умовах найнижчої серед інших країн частки фінансування інновацій державним сектором інвестує найбільше в інноваційні розробки. Це

відбувається на фоні позитивної динаміки показників частки витрат на інновації серед інших країн Європи та про зростання уваги урядів до інноваційних чинників розвитку. Винятками є Латвія, Польща, Румунія, які разом із Болгарією мають одні з найнижчих показників фінансування інноваційної діяльності. Середнє значення країн ЄС28 у сфері фінансування інновацій має значну перевагу порівняно з Україною, хоча показник 0,66 % є середнім порівняно з країнами постсоціалістичного простору.

Високий рівень самофінансування та недостатня державна підтримка зумовлюють найменшу частку інноваційно активних підприємств в Україні з-поміж інших країн Європи, особливо у зіставленні з ЄС28, табл. 2.

За даними обстеження інноваційної діяльності Державної служби статистики України, у 2014 році питома вага інноваційно активних підприємств знову скоротилася і становила 14,6 %. Із загальної кількості обстежених підприємств 6,0 % займалися технологічними інноваціями (продуктові та/або процесові), 5,1 % – нетехнологічними (організаційні та/або маркетингові), 3,5 % – технологічними і нетехнологічними інноваціями [5]. Така ситуація свідчить про відставання України від загальносвітових тенденцій розвитку національних економік, які формуються під впливом інноваційних чинників розвитку.

Таблиця 2. Частка інноваційно активних підприємств, у середньому за 2010-2012рр.

Країни	Інноваційні підприємства (% від загальної кількості фірм)
ЄС28	48,9
Болгарія	27,4
Чехія	43,9
Естонія	47,6
Латвія	30,4
Литва	32,9
Угорщина	32,5
Польща	23,0
Румунія	20,7
Словенія	46,5
Словаччина	34,0
Туреччина	48,5
Україна	15,8

**Складено автором за даними [5; 6].*

Аналіз думок вітчизняних вчених, практиків та власні розвідки дають можливість констатувати, що на процеси інноваційного розвитку України найбільшою мірою впливають такі основні чинники:

- значне падіння обсягів виробництва, спричинене падінням зовнішнього та внутрішнього попиту, погіршенням політичної та економічної ситуації і, як наслідок, погіршенням загальних очікувань суб'єктів господарювання щодо економічного зростання;
- недостатньо ефективне використання економічних важелів стимулювання інновацій, передусім у питаннях використання сучасних форм кредитної та фіскальної підтримки;
- нестабільність та скорочення державних інвестицій унаслідок перерозподілу фінансових ресурсів на оборону і на ведення військових дій на Сході України.

Розроблена Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015-2019 роки [7] передбачає формування нового типу інноваційної культури, активізацію використання креативного чинника в стимулюванні інноваційної діяльності, посилення інституційної спроможності державного замовлення у створенні науково-технічних розробок та технологій, пошуку нових форм венчурного фінансування. Однак питання механізму реалізації цих завдань залишається відкритим. Тому державне регулювання інноваційної діяльності в сучасних умовах повинно бути спрямоване на пошук результативних механізмів реалізації задекларованих реформ. Вплив держави на інноваційну діяльність, яка охоплює комплекс заходів наукового, технологічного, організаційного, фінансового та комерційного характеру, повинен бути системним і багатовекторним і мати кілька площин реалізації:

- стратегічну – визначення і підтримки пріоритетних напрямків інноваційної діяльності на всіх рівнях з відповідним формування і реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм;
- інституційну – нормативно-правовий супровід реалізації економічних та адміністративних механізмів підтримки і стимулювання інноваційної діяльності;

-
- ресурсну – інформаційний, маркетинговий, комунікаційний, фінансовий супровід інноваційних проектів шляхом створення інноваційних консалтингових платформ, надання державних гарантій іноземним державам, банкам, міжнародним фінансовим організаціям, які інвестують в інноваційні проекти; підтримки функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури;
 - адміністративну – державна експертиза, реєстрація, патентування інноваційних проектів.

Пріоритетні напрямки інноваційної діяльності – це науково, економічно і соціально обґрунтовані та законодавчо визначені напрями інноваційної діяльності, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у високотехнологічній, конкурентоспроможній, екологічно чистій продукції та високоякісних послугах. При формуванні пріоритетів слід виокремлювати стратегічні та середньострокові пріоритетні напрямки інноваційної діяльності. До стратегічних напрямків в умовах національної економіки слід віднести: створення новітніх ресурсозберігальних технологій; нанотехнологій (інформаційних технологій контролю та управління об'єктами, інтелектуальні комп'ютерні засоби, програмні системи розпізнання об'єктів і процесів, цифрові системи розподілу інформації), мікроелектроніки, інформаційних технологій та телекомунікацій; вдосконалення хімічних технологій, розробка нових матеріалів, розвиток біотехнологій.

Щодо середньострокових пріоритетів, то це повинен бути розвиток машинобудування і приладобудування як основи технологічного оновлення галузей; розвиток металургії, високотехнологічний розвиток сільськогосподарської і переробної промисловості; розвиток інноваційної культури.

Економічний механізм є чи найпотужнішим засобом державної фінансової підтримки інноваційної діяльності і містить фінансову та кредитну підтримку виконання інноваційних проектів, встановлення пільгового оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності, підтримку функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури, залучення та заохочення іноземних інвестицій. Априорі державна фінансова підтримка суб'єктів інноваційної діяльності повинна передбачати: пільгове кредитування; майнове страхування; надання державних гарантій та компенсацію комерційним банкам відсотків, частково сплачуваних суб'єктами інноваційної діяльності за отриманими кредитами; державне фінансування проектних робіт, техніко-економічне обґрунтування.

Досвід промислово розвинутих країн свідчить, що найбільший акцент держава ставить на системі непрямой підтримки інноваційної діяльності шляхом створення сприятливого інституційного середовища для створення доходів суб'єктами господарювання, які будуть спрямовуватися на інновації. Найчастіше це може бути система пільгового оподаткування, якою підтримуються такі види інноваційної діяльності: проведення наукових досліджень та розробок; придбання обладнання для проведення досліджень та розробок; трансферт технологій (придбання патентних та безпатентних ліцензій, прав на об'єкти інтелектуальної власності, послуг технологічного характеру); виробниче проектування; навчання працівників для інноваційних цілей; укладання контрактів із дослідницькими організаціями; співробітництво підприємств із дослідними організаціями; придбання програмного забезпечення; створення нових інноваційних підприємств.

У європейських країнах для стимулювання інновацій використовуються такі податкові пільги:

- екстраконцесії – особливі пільги, які дають можливість фірмам фінансувати зі своєї податкової бази понад 100 % своїх інноваційних витрат;
- податковий кредит – пільги, що дають можливість фірмам фінансувати певний відсоток власних інноваційних витрат з податкових зобов'язань.

В Україні інструментарій податкового стимулювання інноваційної діяльності охоплює [10; 11; 12]:

- звільнення від перерахування до бюджету сум ввізного мита для суб'єктів інноваційної діяльності технологічних парків та наукових парків;
- податковий вексель зі строком погашення на 720 календарний день для платників податку, що виконують проекти технологічних парків згідно із Законом України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», при імпорті нових устаткування, обладнання, комплектуючих надається органам митного контролю, а при імпорті матеріалів, які не виробляються в Україні, надається податковий вексель на суму податкового зобов'язання зі строком погашення на 180 календарний день з дня надання векселя органу митного контролю;
- застосування 20-відсоткової норми прискореної амортизації основних фондів груп 3 і 4 – для суб'єктів технологічних парків;
- звільнення від оподаткування підприємств енергоефективних технологій 80 % прибутку, отриманого від продажу на митній території України товарів власного виробництва за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України;
- звільнення від оподаткування 50 % прибутку, отриманого від здійснення енергоефективних заходів та реалізації енергоефективних проектів підприємств, що внесені до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які здійснюють розроблення, впровадження та використання енергоефективних заходів та енергоефективних проектів (стаття 158 Податкового кодексу України).

Однак для того, щоб вкласти кошти в інновації, бізнесу необхідні фінансові ресурси. Держава повинна дбати про зростання доходів суб'єктів господарювання, які останні реінвестують у модернізацію виробництва. Урядові ініціативи щодо податкових реформ [8; 9; 10], з одного боку, зменшують кількість податків з 22 до 9 (податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, рентна плата, збори, а також місцеві податки: податок на майно і єдиний податок), а з іншого - реалізують модель максимальної фіскальної мобілізації. Така модель обирається для вирішення проблем оборони та безпеки країни, але при цьому порушуються основні макроекономічні концепції стимулювання пропозиції. Адже для перспективи розвитку національної економіки необхідно внутрішні та зовнішні біфуркації використовувати як каталізатор реформ і ставити акцент на формування стабільної бази доходів бюджету, стимулюючи розвиток бізнесу і забезпечуючи зростання доходів населення, а не на посилення фіскального тиску.

У сучасних умовах європейські країни, реалізуючи фіскальний інструментарій для стимулювання інновацій, не вдаються до спрощеної системи зменшення чи скорочення податків, а зосереджуються на спрощенні податкового обліку та звітності, покращенні адміністрування податків, зниженні фіскального тиску на інвестиції (прискорений метод амортизації, податкові пільги для інновацій, поворотні податкові кредити), спрощенні процедури відшкодування ПДВ [13].

Досвід зменшення ставок оподаткування в Україні, зокрема, ставки податку на прибуток з 21 % у 2012 році до 19 % у 2013 році, сприяв зростанню надходжень останнього на 7,5 %, з 39,8 млрд грн до 42,8 млрд грн, однак не вплинув на зростання витрат на інновації. Так вітчизняні підприємства у 2013 р. витратили на технологічні інновації 9,6 млрд грн, що менше на 16,5 % порівняно із 2012 р., у якому витрати на інновації становили 11,5 млрд грн. При цьому частка коштів на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення скоротилася до 58 %, а на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки зростає до 17,1 % (відповідно 13,7 % і 3,4 %). Ця ситуація вказує на те, що існують бар'єри в організаційно-економічному механізмі державного регулювання інноваційної діяльності на етапі комерціалізації інновацій, адже він найбільше пов'язаний із ризиками, які потребують страхування, а також, що вивільнені кошти в результаті скорочення податкових ставок суб'єкти господарювання можуть спрямовувати у валютний ринок чи у офшори, не бажаючи реінвестувати у виробництво на його модернізацію.

Тому в цій ситуації наголос необхідно ставити на формуванні інноваційної культури як у поведінці суб'єктів господарювання, так і в реалізації економічного інструментарію державного регулятивного впливу. Мова повинна йти про застосування податкових кредитів (відтермінування сплати податків на певний період, який може тривати декілька років); прискорену амортизацію устаткування, обчислювальної техніки та інших основних засобів, придбаних для виконання інноваційних проектів; підвищувальні коефіцієнти (у середньому 1,5) до поточних витрат на ННТД, що дозволяють скоротити базу для нарахування корпоративного податку на прибуток; звільнення, що дає можливість компаніям не платити зовсім або платити окремі податки в меншому розмірі. Ці фіскальні преференції, як показує досвід Австралії, Канади, Нідерландів, становлять визначальну частку джерел фінансування інноваційної діяльності (відповідно 81,8 %, 75,5 %, 77,6 %) [14, с. 213]. Також варто застосовувати модель інноваційних стартапів [15], які передбачають вихід інновації на ринок шляхом фінансування через спеціальні венчурні інвестиційні фонди.

Загалом у застосуванні економічних важелів стимулювання інноваційної діяльності слід дотримуватися своєрідного «золотого правила»: на етапі генерування інновацій повинна бути потужна державна підтримка креативних зусиль через систему державного замовлення, прямого державного фінансування розробки інноваційних проектів, у міру того, як інновація виходить на ринок, повинні приєднуватися венчурні страхові фонди, в процесі інноваційної експансії працювати повинні приватні витрати на інновації. І в цій ситуації держава непрямо впливатиме через фіскальні та монетарні важелі, ринок боргових зобов'язань для зростання приватного фінансування інновацій. Оподаткування та кредити повинні відігравати вирішальну роль на етапі серійного виробництва інновацій і отримання прибутків суб'єктами господарювання.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Модернізація інструментарію державного регулювання інноваційної економіки повинна діяти в площині активізації використання економічного, передусім фіскального, інструментарію для забезпечення створення необхідної фінансової бази суб'єктів господарювання, які би хотіли працювати у вищих технологічних укладах. Податкові стимули мають бути справедливими та недискримінаційними, щоб уникнути штучних конкурентних переваг для окремих підприємств та створювати можливості для всіх підприємств інвестувати у власний майбутній інноваційний потенціал. Фіскальний інструментарій повинен працювати для ефективного відтворення, розвитку і використання креативного, науково-технічного потенціалу країни; забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігальних технологій та виробництва нових видів

конкурентоздатної продукції, яка забезпечить технологічний прорив для економіки України на світових ринках.

Список літератури

1. Федулова, Л. І. Концептуальна модель інноваційної стратегії України [Текст] / Л. І. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 1. – С. 87–100.
2. Юхновський, І. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності економіки України [Текст] / І. В. Юхновський // Економіка та держава. – 2011. – № 4. – С. 48–52
3. Шкінь, О. М. Концептуальні засади сучасної парадигми стратегічного управління інноваційною діяльністю [Текст] / О. М. Шкінь // Економіка та держава. – 2012. – № 4. – С. 85–86.
4. Скиба, М. Стимулювання інноваційної діяльності в контексті посткризового відновлення економіки України [Текст] / М. Скиба // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. – 2011. – № 2. – С. 145–152.
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
6. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-books>.
7. Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015-2019 роки [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 575-р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/575-2015-%D1%80>.
8. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи [Електронний ресурс] : закон України №71-VIII від 28.12.2014 р. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.
9. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] : закон України № 3715-VI від 08.09.2011. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
10. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс] : закон, від 02.12.2010 №2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20101202>.
11. Про наукові парки [Електронний ресурс] : закон України від 25.06.2009 № 1563-VI.
12. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків [Електронний ресурс] : закон України від 16.07.1999 № 991-XIV.
13. Податкова реформа [Електронний ресурс] : європейський підхід для України. – Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/nation/1385444-podatкова-reforma-evropejskij-pidhid-dlya-ukrayini>.
14. Інноваційна Україна 2020 [Текст] : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. ; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
15. Gompers, P. The Venture Capital Revolution [Електронний ресурс] / P. Gompers, J. Lerner // Journal of Economic Perspectives. – 2001. – № 15. – Р. 145–168. – Режим доступу: <http://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.15.2.145>.

References

1. Fedulova L. I. (2012). The innovation strategy conceptual model of Ukraine. The economics and forecasting, 1, 87-100.
2. Yukhnovsky I. V. (2011). The innovation and investment economy state regulation of Ukraine. The economy and state, 4, 48-52.
3. Shkin, O. M. (2012). The conceptual foundations of the strategic innovation management modern paradigm. The economy and state, 4, 85-86.
4. Skiba M. (2011). The innovation stimulation in the context of post-crisis economic recovery in Ukraine. The Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, 2, 145-152.
5. The official website of the State Statistics Committee. (2015). Retrieved from: www.ukrstat.gov.ua.
6. Eurostat. Retrieved from: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-books>.
7. The reforming concept of the state policy in the sphere of innovations for the years 2015-2019. Cabinet of Ministers of Ukraine dated 4 June 2015 r. № 575-p. (2015). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/575-2015-%D1%80>.
8. The Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and some other legislative acts of Ukraine on tax reform" №71-VIII of 28.12.2014. (2014). Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.
9. The Tax Code of Ukraine №2755-VI of 02.12.2010. (2010). Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20101202>.
10. The Law of Ukraine "On innovation activity priorities in Ukraine" № 3715-VI of 08.09.2011. (2011). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
11. The Law of Ukraine "On Scientific Parks" № 1563-VI of 25.06.2009. (2009).

-
12. The Law of Ukraine "On Special Regime of Innovation Activity of Technological Parks "№ 991-XIV of 16.07.1999. (1999).
 13. The Tax Reform: Ukraine-European approach for Ukraine. (2015). Retrieved from: <http://forbes.ua/ua/nation/1385444-podatкова-reforma-evropejskij-pidhid-dlya-ukrayini>.
 14. Heyts, V. M. (2015). The Innovative Ukraine 2020: National report. Kyiv.
 15. Gompers, P., Lerner, J. (2001). The Venture Capital Revolution. *Journal of Economic Perspectives*, 15, 145-168. Retrieved from: <http://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.15.2.145>.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2015 р.